

VASTAUKSET VUODEN 2022 TALOUSARVIOON LIITTYVIIN RAHA-ASIA-ALOITTEISIIN

Vuoden 2022 talousarvion yhteydessä käsiteltävät raha-asia-aloitteet
Asia 6748 02.02.00/2020, Vuoden 2022 talousarvion valmistelu

1. Raha-asia-aloite Suomenojan linnuston seurannan jatkaminen (Risto Nevanlinna)

Espoon ympäristönsuojelu on teettänyt 5–8 vuoden välein viitasammakko- ja pesimälinnustokartoituksia Espoon merkittävimmille lintualueille. Finnovikenin kosteikko (eli Finnoon/Suomenojan linnustollisesti arvokas alue) on ollut yksi näistä kohteista.

Espoon arvokkaat lintuvedet on viimeksi kartoitettu vuonna 2016. Finnovikenin kosteikko oli kartoitettu vuonna 2015. Ympäristönsuojelussa on harkittu arvokkaiden lintuvesien kartoituksen tilaamista vuodelle 2022 tai 2023. Tämä kartoitus kattaisi Finnovikenin kosteikon.

Finnoon linnustollisesti arvokkaalla alueella on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta vastaa kaupunkitekniikan keskus. Yksi hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpide on, että Finnoon altaan viitasammakot ja linnut kartoitetaan joka kolmas vuosi. Tämä kartoitus on tehty vuonna 2018 sekä 2021. Kartoituksella seurataan Finnoon rakentamisen vaikutuksia linnustollisesti arvokkaaseen alueeseen. Seuraava hoito- ja käyttösuunnitelman mukainen kartoitus on vuonna 2024.

Vuonna 2020 Espoon kaupunkitekniikan keskus on hakenut ja saanut kunta-HELMI-avustusta Ympäristöministeriöltä ruovikon ja pohjasedimentin poistoon Finnoon altaalta. Näillä toimenpiteillä parannetaan lintujen pesintäolosuhteita. Avustuksella oli tarkoitus kustantaa viitasammakko- ja lintukartoitus ruoppauksia seuraavana keväänä ja kesänä, jotta tehtyjen toimenpiteiden vaikutukset viitasammakoihin ja lintuihin pystyttäisiin todentamaan. Syyskuussa 2021 ruoppauksien kilpailutus jouduttiin keskeyttämään. Ruoppauksien suunnitelmia tullaan keventämään ja ruoppauksien kilpailutus uusitaan. Tämä todennäköisesti tarkoittaa sitä, että ruoppaukset tapahtuvat syksyllä 2022 ja alkutalvena 2023. Tällöin osana kunta-HELMI-rahoitteista hanketta, Finnoon altaan viitasammakot ja pesimälinnusto kartoitettaisiin seuraavan kerran keväällä ja kesällä 2023.

Luontotiedon tuottamisessa eli luontoselvityksissä ja luontoseurannassa ympäristönsuojelun ydintehtävänä on suunnitella ja tilata sellaisia kartoituksia, joilla saadaan kattavasti tietoa Espoon luonnonympäristön tilasta eli sellaista luontotietoa, joka ei ole sidottu joidenkin tiettyjen kaavoitus- tai rakentamishankkeiden ennakoituihin tai toteutuviin vaikutuksiin.

Finnovikenin kosteikon linnuston vuosittainen seuranta on Finnoon rakentamisen vaikutusten seurantaa. Vaikutusten seuranta kuuluu rakentajan vastuulle.

Koska Espoon kaupunki on Finnovikenin kosteikon alueella maanomistaja, on kaupunkitekniikan keskus tilannut suunnitelmat Finnoon altaan kunnostamisesta ja tulee kustantamaan kunnostustyöt. Näin ollen ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että on luontevaa, että kaupunkitekniikan keskus kustantaa kunnostustöihin liittyen vuosittaisen, pitkäaikaisen linnustokartoituksen valtuuston kahdesti esittämän toivomuksen mukaisesti.

Finnoon alueen muuttuessa nopealla aikataululla rakentamisen aikana on välttämätöntä seurata linnustoa vuosittain. Harvempi seurantaväli ei mahdollista rakentamisen vaikutuksiin reagointia riittävän nopeasti. Valtuusto on puoltanut asiasta tehtyä toivomusesitystä vuosina 2018 ja 2020.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää, että vuodelle 2022 osoitetaan budjetista noin 10 000 euron määräraha Finnoon linnustokartoituksen tekemiseen vuonna 2022. Tämän jälkeen seuranta jatketaan vuosittain. Näin varmistetaan, että rakentamisen vaikutukset linnustoon

tunnetaan mahdollisimman hyvin ja kaupunki voi reagoida mahdollisiin muutoksiin kohdennetuin suojelutoimin.

3. Raha-asia-aloite, Hannusjärven kunnostus (Risto Nevanlinna)

Hannusjärven perustilaa on kartoitettu vuonna 2020 ja järvelle on valmistunut selvitykseen perustuen hoito- ja käyttösuunnitelma. Hannusjärven hoito- ja käyttösuunnitelma laadittiin Espoon kaupungin kaupunkitekniikan ja kaupunkisuunnittelukeskuksen yhteisenä toimeksiantona. Hoito- ja käyttösuunnitelma sisältää järveen saapuvan ulkoisen kuormituksen vähentämiskeinojen sekä valuma-alueella ja järvellä toteutettavien hoito- ja kunnostustoimenpiteiden tarkastelun, suosituksia Hannusjärven rantametsien hoitoon sekä järveen laskevien uomien kunnossapidon ja hoidon suunnitelman sekä seurannan tarvekartoituksen.

Hannusjärven itärannalle suunniteltu asemakaavamuutos, Hannusranta, vaikuttaa osaltaan Hannusjärven valuma-alueen maankäyttöön sekä valumavesien muodostumiseen. Ennen rakentamisen aloittamista on varmistettava riittävästä keinoista vedenlaadun ja määrän hallintaan, jotta järven tila ei heikkene entisestään. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään keinoja pidemmällä aikavälillä järven tilan parantamiseen.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että parhaiten Hannusjärven tilaa pystytään parantamaan ja ylläpitämään resursoimalla hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamista. Kaupunkitekniikan keskus vastaa hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksesta.

6. Raha-asia-aloite, määräraha Itämeri-toimenpideohjelman toteuttamiseen (Tiina Elo)

Espoon Itämeri-toimenpideohjelma ohjaa useita kaupungin eri yksiköiden toimia. Tällä hetkellä hulevesiin liittyvää kuormitusta hillitään hulevesiohjelman ja kaupunkisuunnittelun avulla. Maatalouden kuormituksen vähentäminen on mahdollista esimerkiksi kaupungin omistamalla, vuokratilajäljettävillä mailla. Myös erilaisiin maatalouden vesiensuojeluun liittyviin hankkeisiin osallistuminen tuo lisätietoa ja auttaa lisäämään konkreettisia toimia. Espoossa on myös tarpeen kartoittaa erityisen kuormittavat maa-alueet ja kohdistaa niihin kuormituksen hillintätoimia.

Espoossa on tehty paljon työtä luontotyyppien ja uhanalaisten luontotyyppien kartoittamiseksi maa-alueilla. Vedenalaiset luontotyypit ovat kuitenkin jääneet sivuun. Yksi merkittävä tietopuute kohdistuu Espoon merialueitten luonnon monimuotoisuuteen. Tieto uhanalaisista tai arvokkaista luontotyypeistä auttaa ohjaamaan suojelualueiden sijoittamista ja vesialueitten käyttöä. Tätä on mahdollista tehdä kaupungin omilla vesialueilla ja mahdollisesti myös yhteistyössä yksityisten vesialueiden omistajien kanssa. Metsähallitus on jo kartoittanut tehostetusti Espoon edustan merialuetta kesän 2021 aikana. Tämä työ toimii hyvänä pohjana kaupungin jatkaa meri- ja rannikkoalueen vedenalaisten luontotyyppien kartoitusta.

Määrärahan kohdentaminen erityisesti maatalouden vesiensuojelutoimiin tai vedenalaisen luonnon kartoittamiseen edistää Espoon kaupungin osuutta Itämeren suojelussa.

19. Vastaus raha-asia-aloitteeseen Espoon keskuspuiston suojelualueiden lisäämisestä (Johanna Karimäki)

Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa (hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.9.2021), on esitetty tulevia uusia luonnonsuojelualueita.

Keskuspuistossa sijaitseva Ritvan metsä ja sen laajennus, yhteensä noin 30 ha kokonaisuus, on esitetty perustettavaksi luonnonsuojelualueeksi aikavälillä 2021–2023. Ympäristönsuojelu tulee valmistelemaan suojeluesityksen. Toimenpideohjelmaa voidaan päivittää myös lisäämällä

suojelualue-esityksiä, mikäli jatkoinventoinneissa löytyy luonnonsuojelualueen perustamisedellytykset täyttäviä alueita.

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa ja sen selvitysosassa esitetään lisäksi, että koko Keskuspuisto perustettaisiin ns. luonnonarvopuistoksi. Luonnonarvopuistot olisivat luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittäviä, ekologisia ja esteettisiä arvoja sisältäviä kokonaisuuksia. Niille on mahdollista valmistella rajaukset ja soveltuvat toiminnot yhteistyössä maankäytön suunnittelun yhteydessä. Tavoitteena on vahvistaa alueiden status kaupungin omalla päätöksellä.

Suojeluesitykset ja suunnittelu tehdään virkatyönä. Keskuspuiston suojelupotentiaalin tarkempi inventointi konsulttityönä vaatisi noin 30 000 € määrärahan.